(ZEITUNGSDRUCKSACHE)

Рік II. ч. 208. (363) Субота, 20. вересня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і за кордоном: місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки = 2 зол., 5 чеських корон = 1 зол., 5 слов. кор. = 1 зол.

СТОЛИЦЯ УКРАЇНИ — КИЇВ ВІЛЬНИЙ!

ГОЛОВНА КВАТИРА ВОЖДА, 19. 9. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає у надзвичайному звідомленні:

В ХОДІ ОКРУЖНИХ БОЇВ НІМЕЦЬКІ ЧАСТИНИ ПОВЕЛИ НАСТУП НА СТОЛИЦЮ УКРАЇНИ. ПІСЛЯ ПРОЛОМАННЯ СИЛЬНИХ УКРІПЛЕНЬ НА ЗАХІДНЬОМУ БЕРЕЗІ ДНІПРА ВДЕРЛИСЯ НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКА ДО КИЄВА. НА ЦИТАДЕЛІ ПОВІВАЄ ВІД СЬОГОДНІ ПЕРЕДПОЛУДНЕМ НІМЕЦЬКИЙ ВОЄННИЙ СТЯГ.

ПОЛТАВА ЗДОБУТА!

ГОЛОВНА КВАТИРА ВОЖДА, 19. 9. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає у надзвичайному звідомленні:

Німецькі частини, які після переходу Дніпра біля Кременчука продовжують наступ у північно-східньому напрямі, здобули Полтаву — 120 км. на південний захід від Харкова.

—o—

V НІМЕЧЧИНА ПЕРЕМАГАЄ НА ВСІХ ФРОНТАХ !

Новий велитенський бій на схід від Києва

4 совітські армії перед знищенням

ГОЛОВНА КВАТИРА ВОЖДА, 19. 9. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає у надзвичайному звідомленні:

Концентричні офензивні дії частин армії генерального полевого маршала фон Рундштета і ген. полевого маршала фон Бока довели тепер до нового велитенського окружного бою.

Безпосередньо після бою біля Гомеля великі сили вдарили над горішнім і долішнім бігом Десни, щоб виборoти серед завзятих боїв перехід через ріку. Звідтіля продовжувано наступ на південь, щоб навязати контакт з іншою частиною військ, яка продерлася через Дніпро серед найважчих умовин на ширині 120 км. і наступала на північ. Від 13. вересня дійшло до обєднання цих сил 200 км. на схід від Києва. Таким чином замкнено перстень довкруги 4 совітських армій. Знищення тих армій у повному ході. У блискучому ході тих дій велику участь взяли летунські частини ген.-полковника Лера і ген. полевого маршала Кессельрінга.

Совіти втратили досі 1,800.000 полонених

Число вбитих правдоподібно більше. — Дотеперішні німецькі втрати на Сході.

ГОЛОВНА КВАТИРА ВОЖДА, 20. 9. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

Концентричні офензивні дії частин армії генерального полевого маршала фон Рундштета і ген. полевого маршала фон Бока довели тепер, як подано у надзвичайному звідомленні, до нового велитенського окружного бою.

Безпосередньо після бою біля Гомеля великі сили вдарили над горішнім і долішнім бігом Десни, щоб виборoти серед завзятих боїв перехід через ріку. Звідтіля продовжувано наступ на південь, щоб навязати контакт з іншою частиною військ, яка продерлася через Дніпро серед найважчих умовин на ширині 120 км. і наступала на північ. Від 13. вересня дійшло до обєднання цих сил 200 км. на схід від Києва. Таким чином замкнено перстень довкруги 4 совітських армій. Знищення тих армій у повному ході. У блискучому ході тих дій велику участь взяли летунські частини ген.-полковника Лера і ген. полевого маршала Кессельрінга.

Київ здобутий!

Така довго ожидана вістка, проте — ніби в сні вичарована. Серце бється молотом: у Золотоверхий Київ увійшли німецькі війська! Київ вільний! Київ...

Так, Київ — чарівне слово. На його звук дрож проймає, до очей тиснуться сльози зворушення. Це ж матір городів наших. Мрія, туга відвічних поколінь. Туди, немов магометан до Мекки, зверталися очі наші, туди тягнула кожного туга нерозгадана, щоб хоч раз у житті побачити оте святе місто, що по ньому колись ступали наші князі й гетьмани. Там під патиною віків наші скарби — первопочини минулого. Київ і Дніпро. Дніпро — це Ганґес український. У Дніпрі св. Володимир христив Дажбогових онуків і гори понад Дніпром благословив св. Андрій Первозванний.

Дніпро носив на своїх хвилях закуті в панцирі злоті полки княжих дружинників. Тудою Святослав Завойовник промощував шлях на Византію і Балкани. Дніпро нераз червонів від крови й чимало носив її „у синєє море" — за часів княжих, за часів чубатих запорожців, за часів визвольних змагань — і як шаліли орди Батия, і орди червоного Муравйова, і як скаженіла люта чрезвичайка, ГПУ, НКВД.

Нині Київ вільний. Оце вже друга благовісна вістка: після Львова — Київ... Радій, скривавлена земле! Ось уже врешті заграють дзвони волі на мазепинській дзвіниці св. Софії, що її нерушима стіна бачила часи Мудрого Ярослава, основоположника свого, і часи Великого Богдана, як, вертаючись із переможного походу, він устелював срібними, на Польщі здобутими, орлами землю у стіп її.

А на майдані біля св. Софії нераз збиралися дружини княжі. На ньому стрункилсь горді лави Січового Стрілецтва, туди парадною ходою ступали молоді полки рідної Армії, шану віддаючи тому, хто „всім верховодив".

Зазнав Київ нераз великих днів слави й чорних днів важкого гніту та терпінь.

Нехай же буде благословена тепер година визволення! Нехай повсякчас святкують цей День Великий, коли в прастарі мури Золотоверхої Столиці вступили залізні батави найбільшого з лицарів в історії, местника Божого — Фірера Великої Німеччини, що рід християнський врятував від заглади, а нам відчинив брами до Европи та золоті ворота волі.

(Докінчення із сторінки 1-ої).

Боєві літаки заатакували вночі на 19. ц. м. з добрими вислідами Москву та місто й пристань Одесу, де вибухли численні пожежі.

Боєві літаки бомбардували різні важні воєнні обєкти на східньому побережжі Англії.

Підчас спроби ворога налетіти вчорашнього пополудня на Голяндію й зайняті простори над Каналом ловецькі літаки, протилетунська артилерія і міноловці зістрілили 20 англійських літаків, у тому 4 бомбовики.

Ворог не налітав на Німеччину ні вдень, ні вночі.

Дотеперішні втрати совітської армії в полонених перейшли число 1,8 мільйонів. Число вбитих на підставі дотеперішніх обчислень щонайменше так само високе, а правдоподібно вище. Супроти цього ворожа пропаганда намагається висліди тих німецьких осягів, які тепер годі вже опрокинути, ослабити, — мовляв, — німецькі втрати тільки в убитих сягають від 1,5 до 2 мільйонів. Фактично наші втрати після точного ствердження в часі від 22. червня до 31. серпня 1941 р. в армії включно з частинами СС. — 84.354 убитих, 292.690 ранених, 18.921 пропавших, та в летунстві 1.542 вбитих, 3.980 ранених і 1.378 пропавших.

Німецьке летунство втратило в поході на Схід до 31. серпня тільки частину нашої місячної продукції, а саме 725 літаків.

Жертви на Фонд Українського Студента слати до Українбанку в Кракові, конто 2.331. із зазначенням „Студ.-Фонд".

Губернатор д-р Ляш у Митр. А. Шептицького

Губернатор области Галичина д-р Ляш відвідав 15. вересня з чільними співробітниками, м. і. посадником Куятом, начальниками відділів д-ром Бавером, д-ром Газеліхом, Райшом і начальником штабу, будівельним радником Тріпкем Митрополита Греко-Катол. Церкви, Андрея Шептицького. Митрополит прийняв Губернатора в своїй робітні й подякував йому сердечно за відвідини, бо від років привязаний хворобою до лектики й не покидає палати. В приязній та щирій виміні думок обговорили опісля гості з господарем цілість політичного положення в Галичині та культурні й соціяльні проблеми. Опісля Губернатор подав Митрополитові до відома свій план покликати до життя в Галичині Український Допомоговий Комітет, що мав би дбати та розвести соціяльну опіку над непрацюючим українським населенням. Митрополит приобіцяв негайно свою допомогу і заявив свою готовість особисто вступити до цього Допомогового Комітету.

Губернатор д-р Ляш дякує д-рові Полянському

Губернатор области Галичини д-р Ляш прийняв 15. вересня у приявності теперішнього начальника управи міста, посадника Куята та начальника виділу Райша на авдієнції дотеперішнього посадника міста Львова, д-ра Полянського, який повідомив Губернатора про всі виконані ним роботи. Губернатор висловив опісля дотеперішньому посадникові своє повне признання за його діяльність. Д-р Полянський перебрав управу міста в часі, коли з огляду на воєнні події треба було перемагати велитенські труднощі. Зокрема треба було забезпечити прохарчування населення і запаси в усіх господарських царинах та забезпечити місто електрикою, ґазом і водою. Хоча з фаху професор високих щкіл, вивязався посадник д-р Полянський зразково з цих чисто адміністраційних завдань, за що йому Губернатор д-р Ляш висловив в імені Генерал-Губернатора міністра д-ра Франка окрему подяку.

Із Львова та з краю

(Від власного кореспондента).

ПІСЛЯ ЖАХЛИВОЇ ПОВЕНІ.

В перших днях вересня ц. р. падали в цілому нашому краю великі дощі, які в деяких частинах краю перемінились у зливу, що продовжалась два, а то й три дні без перерви. Одночасно з цим сильно похолоднілo. Ті дощі спричинили, як щойно тепер виявляється, таку повінь, якої вже довгі роки не було. Вода піднялась високо у всіх ріках та потоках, але найбільшого знищення доконала вона в гірських та підгірських околицях, де несла з собою хати та інші господарські будинки, цілі сади, худобу та іншу людську працю.

Ця велика і небувало-жахлива повінь спричинила повну руїну для тисяч і так зубожілого підгірського населення, якому грозить нужда й голод. — У звязку з цією катастрофою ген. губернатор мін. д-р Франк передав до розпорядження губ. д-ра Ляша два мільйони золотих, призначених на допомогу населенню, навіщеному страшною повінню.

ЩЕ ПРО ШКІЛЬНІ СПРАВИ.

Довідуємося, що до вселюдних міських шкіл у Львові вписалося коло 6.000 українських дітей та коло 15.000 дітей польських. Ці цифри ще неповні, бо рахуються з додатковими вписами.

Навчальний рік у вселюдних школах має початися 1. жовтня.

Щодо підручників, то, розуміється, не буде можна вживати ні давніх польських, ні большевицьких, хоч вони видані в українській мові. Вчитимуть тільки з підручників, виданих у Кракові.

У справі фахового та середнього шкільництва ніякого розпорядку досі нема.

Щодо високих шкіл, то ця справа має бути частинно розвязана таким робом, що в найближчому часі відкриють Медичний Інститут, Ветеринарний Інститут та Рільничо-Лісову Школу.

НІМЕЦЬКІ ФІЛЬМИ З УКРАЇНСЬКИМИ НАПИСАМИ.

У Львові йшли в останніх тижнях, або ще й тепер ідуть німецькі фільми з українськими написами: **„Шлях до визволення"**, **„Оперета"** і **„Троянди в Тиролі"**. Не треба й казати, що львівська публика, стужена за добрими фільмами, ходить масово до тих кінотеатрів, де виставляють згадані вище фільми, тим більше, що її орієнтують в акції українські написи, зладжені — це треба підкреслити з признанням — у чистій і гарній літературній мові. Нема сумніву, що переклад текстів доконала людина, не чужа літературі. Що більше! Навіть тексти пісеньок, яких у цих фільмах дуже багато, зладжені так дотепно і з таким смаком, що не лишають нічого до бажання.

Що ж до самих фільм, то вони без сумніву вартісні, як під оглядом вивінування і до подробиць продуманої режисури так і під оглядом виконання. Напр. у фільмі „Троянди в Тиролі", яка йде ще тепер у кінотеатрах Львова, виступають такі відомі й популярні у Відні й поза ним виконавці, як Тео Лінґен, Лев Слезак, Ганс Мозер і Ганс Гольт.

Таких фільм бажає собі львівська публика якнайбільше.

ДЕЩО ПРО ЛЬВІВСЬКІ ТРАМВАЇ.

Львівські трамваї курсують тепер по всіх своїх давніх лініях, з винятком 4-ки, яка зовсім не їздить, і 3-ки, яка йде вул. Янівською вгору тільки до вул. Святохресної. Всіх людей займають львівські трамваї 1.700. З приємністю треба відмітити, що тепер чути чимраз частіше українську мову і від трамвайних кондукторів. — У звязку з проектованою підвишкою цін електричної енергії буде мабуть теж підвищена ціна білетів (досі 50 копійок).

АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПОДІЛ КРАЮ.

Галичину поділено на такі повіти: Львівповіт, Станиславів, Коломия, Тернопіль, Бережани, Золочів, Камінка Струмілова, Чортків, Рава Руська, Калуш, Стрий, Дрогобич і Самбір, отже разом 13. Поділ на громади ще не закінчений.

ВІДБУДОВА КРАЮ.

Влада Ген. Губернаторства виготовляє пляни реконструкції і розбудови господарського життя краю. Головним завданням під теперішню пору є довести до доброго стану шляхи. Одночасно приготовляють увесь потрібний апарат до великої перебудови всієї залізничої комунікаційної мережі.

ДРІБНІ ВІСТІ.

Емісійний Банк у Кракові відкрив у Галичині шість філій: у Львові, Перемишлі, Дрогобичі, Станиславові, Коломиї і Тернополі.

З уведенням золотого в Галичині призначено на виміну карбованців час від 15. до 27. вересня. Після 27. вересня карбованці тратять вартість. Зате „Райхскредіткассеншайни", які є в обігу, зберігають і далі свою вартість. Їх стягнуть з обігу дещо пізніше.

У звязку в недалекою зимою є проект дальшої ґазифікації міста Львова. Під цю пору ґазифікують фабричні обекти, які ще не мають ґазових інсталяцій, та закладають нові ґазові інсталяції в близько 1.000 помешканнях. Крім того ще в цьому році думають зґазифікувати 1.200 помешкань.

Поліція безпеки і СД области Галичина (Кримінальна Дирекція у Львові) оголосила, що негайно прийме аспірантів кримінальної поліції німецького походження та української і польської народности.

У Львові порядкують тепер відомий майдан св. Духа (поруч костела езуїтів), частина якого перемінена вже на гарний городець. Зачинають теж розбирати спалений у часі війни будинок (що прилягає до костела езуїтів), у якому була скарбова палата.

В найближчому часі будуть відкриті для широкої публики львівські музеї та прилюдної бібліотеки. У звязки з цим управи згаданих установ приготовляються до своїх завдань: усувають зі зборів усякі сліди большевицької господарки, стягають від б. своїх абонентів визичені книжки та переводять всяку іншу організаційну роботу.

Під теперішню пору працює на терені Львова для арійського населення: 275 крамниць споживчих, 118 крамниць з виробами масарськими і мясом, 305 пекарень та місць для розділу хліба, 90 ресторанів, закусочних, кухонь, каварень та інших ґастономічних заведень.

Львовянин.